Թ. ՏԱՐԻ 2509 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 30 ՄԱՐԵՐԻ 4384 5 ՅՈՒՆԻՍ 1892 22 ՋԻԼՔԱՏԷ 1309 ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه آره‌سى غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳՐԻՐ

Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան դրամագլուխ տոկոսը	150
» »	Վեցամսեայ »	75
» »	Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան ժամամ	56
» »	Վեցամսեայ »	28
Ընդհանուր թղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ	Դրուշ	50

Խմբագրութեանն ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն հս չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 5/17 ՅՈՒՆԻՍ 1892

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆԸ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

Աբեթելի երեկուան Ազգային Լրոց շարքին մէջ երեւցած քանի մը վարչական տնօրինութիւնք ուշադրութեան արժանի են։

Նախ և առաջ նշանակելի է Ուսումնական Խորհրդոյ հրաժարականին ընդունելութիւնը։

Մեր տեղեկութեանց նայելով, այս հրաժարական սա մասնաւոր հանգամանքը կը ներկայացնէ որ մասէն կամ հեռուէն ո՛ և է յարաբերութիւն չունի կրթական խնդրոյն։

Հրաժարեալ Ուսումնական Խորհրդոյ պաշտօնավարութիւնն արդիւնաւոր եղած չէր դպրոցներու բարեկարգութեան գործին նկատմամբ, և առաւելապէս մասնաւոր խնդիրներ կարգադրելու սահմանուած էր, ինչպէս շաբաթէ ի շաբաթ իւր հրատարակեալ տնօրինութեանց շարքէն կ'երեւէր։

Երբ այս Խորհրդոյ նախորդ ատենապետ հրաժարական տուաւ, Քաղաքական Ժողովը բարեդէպ խորհուրդն ունեցաւ իւր անդամներէն Ռեֆէքս էֆէնտի Պէրպէրեանէ խնդրելու որ հաճի ստանձնել Ուսումնական Խորհրդոյ ատենապետութիւնն, ո՛չ միայն որովհետեւ Պէրպէրեան էֆ. ամենէն ձեռնհաս անձն է այս պաշտօնին, այլ և ուսուցչայ վկայական տալու գործին աւելի մասէն հսկելու համար. զի յայտնի է թէ ըստ օրինի Ուսումնական Խորհուրդը վկայագիր կուտայ ուսուցչութեան փափաքող անձերու, և այս վկայագիրը աւելի քան երբեք խնդրելի են և կարեւոր. անխորձութեամբ տրուած վկայագիր կրնայ պատասխանատուութիւն բերել տուող իշխանութեան վրայ, և քանի որ դիւաւոր պատասխանատուութիւնն Ազգ. Վարչութեան Քաղաքական Ժողովոյն վրայ է, բնական էր զի այս մարմին մասնաւոր հոգածութիւն մը ցուցնէր ամենայն ուշադրութեամբ վարուելու այսպիսի պարագայից մէջ։

Միւս կողմէ, ի լուր նախորդ ատենապետին հրաժարման, Ուսումնական Խորհրդոյ մեացեալ անդամք փութացեր էին իրենց մէջէն ատենապետ և ատենադպիր կարգել։ Այս անձինք ընտիր բարեմասնութեամբք օժտուած կրնան լինել։ Այդ մասին խնդիր չկայ։ Բայց սա ևս անուրանալի է թէ ատորագաս մարմնոյն տնօրինութիւնն իրմէ վեր գտնուող ժողովոյ մը տնօրինութեան կը բախէր։ Ուսումնական Խորհրդոյ անդամք այս կացութենէ դուրս եղնելու այլ հնարք չեն գտներ բայց եթէ խմբովին հրաժարական տալ, և որ աւելի կարեւոր է՝ պատճառաբանեալ հրաժարական, յորում այլ և այլ դիտողութիւններ կ'ընեն վարչային տնօրինութեանց վրայ։ Քաղաքական ժողովոյն ալ ուրիշ եղբ չէր մընար բայց եթէ ընդունիլ այս հանգամանաց մէջ մատուցեալ հրաժարական մը, և Ազգին ուսումնական նոր իշխանութիւնը կազմակերպելու հոգն յանձնել յայտմ մասին իւր ամենէն ձեռնհաս անդամին Պէրպէրեան էֆէնտիին։

Ոմանք կ'առարկեն թէ Պէրպէրեան էֆ. մասնաւոր վարժարանի մը տէր և տնօրէն լինելով, փափաքեալ աշխատասիրութիւնը չի կրնար ցուցնել թաղային վարժարանաց վիճակին բարւոքման, ուստի և անխորհուրդ գործ է զինք կոչել իւր անձնական շահուն հակառակ պաշտօնի մը։ Այսպէս առարկողներ ո՛չ Պէրպէրեան էֆէնտին կը ճանչեն, ո՛չ Պէրպէրեան վարժարանն։ Այս հաստատութիւն իւր բնութեամբ իսկ՝ չի կրնար մրցել թաղային վարժարանաց դէմ։ Կարող է մրցել ուրիշ գիշերօթիկ կրթարանաց դէմ, և դժբախտապէս Ազգին մէջ չատ չկան գիշերօթիկ կրթարաններ։ Բայց երբեւ բազմաեայ և բազմաբոլոր աշխատաւոր մը դպրոցական գործին, Պէրպէրեան էֆէնտի այնպիսի կարողութիւններ ունի զորս դիւրին չէ գտնել մեր դէմն ելնող առաջին անձին վրայ, որչափ ևս մասնաւոր վարժարանի մը տէր և անօրէն չլինի սա։ Պանքայի անօրէններ կը տեսնենք որք ուրիշ սեղանաւորական հաստատութեանց վարչական խորհրդոյ ալ անդամ են։ Վաճառականներ, գործարանատէրեր կը տեսնենք որք մէկէ աւելի վաճառականական ձեռնարկութեանց մէջ մասնակից և շահակից են։ Ո՞րչափ անձուկ գաղափար՝ հանրային դպրոցական գործին աշխատելու իրաւունքը զլանալ մէկու մը, այն միակ պատճառաւ որ արդէն իւր անձնական հաշուոյն մեծ փորձառութիւն ստացած է նոյն գործին մէջ։ Հրաշալիք չենք սպասեր Ուսումնական նոր Խորհուրդէ մը որոյ ատենապետն ըլլայ Պէրպէրեան էֆէնտի, բայց առանց չափազանց լաւատեսութեան՝ գոնէ սա կրնանք ըսել թէ՝ խորին պարտաճանաչութեան զգացմամբ և տոկուն աշխատասիրութեան վարժութեամբ որք այս անձին յատկանիշերն են՝ իւր կարողութեան սահմանին մէջ պէտք եղածը պիտի չզլանայ, զարկ մը տալու համար թաղային վարժարանաց բարեկարգութեան այնքան անտես առնուած գործին։

* * *

Գոհացուցիչ է տեսնել թէ կրօնական և բարեգործական քանի քանի հանրօգուտ շինութեանց ծրագրեր կը գտնուին Ազգ. Վարչութեան սեղանին վրայ, որ զանոնք իրագործելու համար ըստ օրինի կը խնդրէ կառավարական հրամանագիր։ Ինչպէս մեր Ազգային Լրոց բաժնին մէջ երեւցաւ, այսպէս են՝ օրինակի համար՝ Որբանոցին ձեռքը, եւ տենդօրէն սեղմելով հանդերձ զայն, ուշադրութեամբ կը նայէր երիտասարդին երեսը։

—Այո՛, ըսաւ, դուք ձեր հօրը կը նմանիք, հրամանատար։

Վերստին դառնալով գնդապետին եւ ապայից.

—Պարոնայք, դուք, չեմ զարմանար տեսնելով յանձին Ժերօմի որդւոյն բարձրատոհմեան սպայ մը։

«Ազնուական արիւնը չէ կարող ստել։ Քիչ մը առաջ քաջերուն քաջն անուանած անձիս որդին քաջ մը միայն կրնար ըլլալ, այսինքն սպայ մը որ ունի զինուորական ու քաղաքավարական ամէն առաքինութիւններ։

—Օ՛հ, զօրավարս, մրմնջեց Բիէռ Անկլատ, տագնապագին, չիմացած։

—Զարհուրանցութիւն չըսի, բարեկամս, յարեց Պ. ոը Մարբուա աշխուժիւ, և միեւնոյն ժամանակ թէ՝ որդւոյն և թէ հօրը գովեստը կ'ընեմ։

«Ա՛հ, Ժերօմ Անկլատ, Ժերօմ Անկլատ, շարայարեց յուզմամբ։ Ա՛հ, Պարոնայք, եթէ ես պատիւ ունեցած եմ ձեր գնդին գնդապետն ըլլալու, զօրավար ըլլալու և եթէ պատիւն և հաճոյքն ունիմ այսօր զձեզ ընդունելու, այս ամենը կը պարտիմ Ժերօմ Անկլատի։ առանց անոր այս աշխարհիս մէջ չպիտի դտնուէի երկար տանիլ ի վեր։

«Հրամատար Անկլատ, գոչեց մարքիզը, ձեր հայրն իմ վեհանձն ազատո՞ղն է։

Շարժում մը յառաջ եկաւ սպայից խմբակին մէջ, որք ծերունւոյն մտեցան։

—Մի՞թէ այս անունը ծանո՞թ է ձեզ, զօրավարս, մի՞թէ մէ՞կը կը յիշեցունէ ձեզ։

—Ինծի ծանո՞թ է մի՛, մէ՞կը կը յիշեցունէ մի՛, բացագանչեց ծերունին։

Պիչ պիշ Բիէռ Անկլատին կը նայէր։

Ցանկարծ, բռնեց երիտասարդին երկու ձեռքերը.

—Հրամատար, հարցուց, Ավրիկէի Ժերօմ Անկլատ անուն նախին զինուորի մը ազգակա՞ցն էք։

—Իր զաւակն եմ, զօրավարս։

—Իր զաւա՛կը... Դուք զաւա՞կն էք Ժերօմ Անկլատի, թեթեւապէսներու 8րդ գնդին Ժերօմ Անկլատին, քաջերուն քաջը։ Ա՛հ, հրամատար, հրամատար... բայց բակացս մէջ եկուր, իմ ծերունի Ժերօմիս զաւակը։

Մարքիզն իր թեւերը նետած էր երիտասարդին ուսերուն վրայ և կը համբուրէր զայն գոչելով.

—Քեզ և քու հօրդ համար կը համբուրեմ զքեզ։

Խօսքն ուղղելով սպայից, որք ապշած ու զգածուած էին.

—Պարոնայք, յարեց ծերունին, աւասիկ անակնկալ մը որուն չէի սպասեր բնաւ։ Ա՛հ, դուք չէք կրնար երեւակայել զգացած ուրախութիւնս... Ժերօմ Անկլատի զաւակը տեսնել, տեսնել հրամատարը, Պատուոյ Լեգէոնի սպայ։

«Իմ ուրախութիւնս, պարոնայք, պիտի ըմբռնէք երբ ըսեմ ձեզ ինչ որ յիսնապետ Անկլատն ըրած է 14Ավրիլի 8րդ գունդի Մարքուա հրամատարին համար։»

Նորէն բռնած էր Անկլատ հրամատարին ձեռքը, եւ տենդօրէն սեղմելով հանդերձ զայն, ուշադրութեամբ կը նայէր երիտասարդին երեսը։

—Այո՛, ըսաւ, դուք ձեր հօրը կը նմանիք, հրամանատար։

Վերստին դառնալով գնդապետին եւ սպայից.

—Պարոնայք, դուք, չեմ զարմանար տեսնելով յանձին Ժերօմի որդւոյն բարձրատոհմեան սպայ մը։

«Ազնուական արիւնը չէ կարող ստել։ Քիչ մը առաջ քաջերուն քաջն անուանած անձիս որդին քաջ մը միայն կրնար ըլլալ, այսինքն սպայ մը որ ունի զինուորական ու քաղաքավարական ամէն առաքինութիւններ։

—Օ՛հ, զօրավարս, մրմնջեց Բիէռ Անկլատ, տագնապագին, չիմացած։

—Զարհուրանցութիւն չըսի, բարեկամս, յարեց Պ. ոը Մարբուա աշխուժիւ, և միեւնոյն ժամանակ թէ՝ որդւոյն և թէ հօրը գովեստը կ'ընեմ։

«Ա՛հ, Ժերօմ Անկլատ, Ժերօմ Անկլատ, շարայարեց յուզմամբ։ Ա՛հ, Պարոնայք, եթէ ես պատիւ ունեցած եմ ձեր գնդին գնդապետն ըլլալու, զօրավար ըլլալու և եթէ պատիւն և հաճոյքն ունիմ այսօր զձեզ ընդունելու, այս ամենը կը պարտիմ Ժերօմ Անկլատի։ առանց անոր այս աշխարհիս մէջ չպիտի դտնուէի երկար տանիլ ի վեր։

«Հրամատար Անկլատ, գոչեց մարքիզը, ձեր հայրն իմ վեհանձն ազատո՞ղն է։

Շարժում մը յառաջ եկաւ սպայից խմբակին մէջ, որք ծերունւոյն մո

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Քաղաքական ժողովն իւր նախընթաց օրուան նստին մէջ որոշեց հրահանգ տալ Պաղատտի նորընտիր առաջնորդական տեղապահին որ գաւառական ժողովոյ ընտրութիւն կատարելով արդիւնքը տեղեկագրի։

Բերայի թաղական խորհուրդը կը ինդրէ մեզմէ ծանուցանել թէ Բանկալթիի գերեզմանատան Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ ծանրամուրեանն առթիւ, յառաջիկայ կիրակի, 7 յունիս, թաղին քարոզիչ Գեր. Գարեգին եպիսկոպոս Սրսունձատանց Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ նոյն եկեղեցւոյ մէջ ի հոգեւոր մխիթարութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան։

Թիֆլիսի Թերթերուն մէջ կը կարդանք հետեւեալ լուրերը.

Կիրակի օր, մայիսի 24ին, Վանքի եկեղեցւոյմ հաւաքուած էր ահագին բազմութիւն։ Այդ օրը պէտք է կատարվէր հոգեհանդէս հանդուցեալ մանկավարժ Պետրոս Շանչեանի յիշատակին, որից յետոյ պէտք է տեղի ունենար նրա վրա կառուցուած արձանաքարի բացումը։ Պատարագիչն էր Երուսաղէմի միաբան Սահակ եպիսկոպոսը, որը մի քարոզ ասեց և ի միջի այլոց խօսեց Շանչեանի մասին։ Պատարագից յետոյ եկեղեցական դասը հանդէսով գնալով Շանչեանի գերեզմանի մօտ, որը գտնվում է Գարբրիել աբգարեանի եպիսկոպոս Ա.յվազովսկու և Հասան-Ջալալեան եպիսկոպոսի գերեզմաններին կից, կատարեց եկեղեցական արարողութիւնը։ Գերեզմանի վրա Պ. Գրիգոր Իզմիրեան մի ճառ կարդաց։ Կառուցված արձանաքարը, որի համար հասարակութեան մէջ հանգանակութիւն է եղել բացված, բաւական գեղեցիկ է, շինված է քարից, քանդակագործութիւններով, և չրվագաստված է երկաթեայ վանդակով։

* * *

Ներսիսեան դպրանոցի հոգաբարձութիւնը վճռել է անցեալ տարուայ նման այս տարի էլ ամառային արձակուրդների ժամանակ աշակերտներին դպրոցական ուղեւորութեան ուղարկել ուսուցիչ Պ. Իսահակ Ցարութիւնեանի առաջնորդութեամբ։ Կեդրոնատեղին լինելու է Թալանտարայ գիւղը։ Աշակերտներն այցելելու են Հաղարծինը, Դիլիջանի ձորի բոլոր վանքերը, Սեւանն և այլն։ Ուղեւորութիւնն սկսուելու է մօտաւորապէս յունիսի 10ին և տեւելու է մինչեւ օգոստոսի 25։

ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՑ ԿՈՒԶՈՒՄ

Կէյվէի Օրթագիւղի Ազգ. վարժարանին համար կ'ուզուի

Ա. Դասատու մը որ գիտնայ հայ. սահ. և երկրորդական կարգաց համար դաս։

Բ. Կառավարիչ մը որ գիտնայ միանգամայն երաժշտութիւն։

Գ. Վարժուհի մը որ գիտնայ հայ. ասեղնագործութիւն, ձեւ, կար։

Դիմել առ Ցարութիւն էֆ. Պէյազեան Քիւչիւք Սպրուտ խան, թիւ 4. Մարքուճէրյար իշի, Ստամբուլ։

40 2—4

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՀԱՇՈՒԵԿԵՑԻՐ ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆՔԱՅԻՆ

Անգլիոյ Պանքային երեկ հինգշաբթի (16 յունիս) հրատարակեալ շաբաթական հաշուեկշիռն հետեւեալ տասաբերութիւնները կը ցուցնէ, բաղդատմամբ անցեալ շաբթուան։

Պատրաստ մետաղադրամին վրայ աւելցած է 787 հազար անգլ. ոսկի։

Պանքնոտներու պահեստէն պակասած է 57 հազար ոսկի։

Գանձելի փոխանակագրաց և այլ առևտրական թղթոց մէջերին վրայ աւելցած է 816 հազար անգլ. ոսկի։

Հետեւապէս, Անգլիոյ Պանքային դիրքը վերջին եօթնեկին մէջ յոյժ նպաստաւոր եղած է, քանի որ իւր պահեստը այժմ այնպէս կը համեմատի իւր յանձնառութեանց ինչպէս 47 կը համեմատի առ հարիւր։ Նախորդ շաբթուան համեմատութիւնն էր 44 7/16 առ հարիւր։

Այս պայմանաց մէջ, Անգլիոյ Պանքային ցնօրէն Խորհուրդն իւր երեկի հինգշաբթի աւուր նստին մէջ որոշեց զեղչի սակը 100 ին 2 պահել։

ԼՈՆՏՈՆ, 16 Յունիս. —Այսօր Քոնսոլիսներուն անկումը վերագրելի է այն զրոյցներուն թէ Հնդկաստանի հետ գործ ունող մի քանի գրասենեակներ դժուար վիճակի մէջ կը գտնուին։

ՀՌՈՄ, 16. —Իտալիոյ թագաւորն և թագուհին առաջիկայ կիրակի Բոցատ պիտի ժամանեն, և չորս օր հետը պիտի լինին Վիլհելմ Կայսր։ Իտալիոյ թագաւորին հետ կը գտնուի արտաքին գործոց նախարարը։

ԳԱՀԻՐԷ, 16. —Հասարակաց նահանգներէն եկան 21 սպայներ, որք կը պատմեն թէ գրեթէ բոլոր եգիպտական զօրքերը մեկնած են այն նահանգներէն, (որոց երբեմն Կ'ԻԼԽԷՐ Էմին փաշա)։ Այս զօրաց մեծ մասն Արեւելեան Ափրիկէի անդը Ընկերութեան տրամադրութեան ներքեւ են, որ հետեւապէս 1,000 կինուոր ունի։ Այնքը Լիվարա գնդապետ գինուորական մեծագոյն զօրութիւն ունենալով պարտութենէ չի վախնար։

ՓԱՐԻԶ, 16.— Եղեռնագատ Ատեանն Հրէից դէմ հրատարակութիւններ ընող Պ. Տրիւմոնը դատապարտեց եռամսեայ բանտարկութեան, 1,000 ֆր. տուգանքի եւ այս դատակնիքն իւր ծախիւք 80 լրագրաց մէջ հրատարակելու։ Ընդհանուր դատախազը պախարակեց Պ. Տրիւմոնի վատահամբաւէ գրուածները։ Դատարանի նախագահն ուսնկդիրները դուրս հանել տուաւ, երբ ցոյցեր յառաջ բերին Պ. Տրիւմոնի փաստաբանին ինչ ինչ խօսքերն, որ իւր ճառն աւարտած էր աղաղակելով «Անկցի՛ն գերման Հրեայք, Ֆրանսա Ֆրանսացւոց պէտք է մնայ»։ Երբ Պ. Տրիւմոն դատարանէն դուրս եկաւ, իւր բարեկամք ոմանք համակիր ցոյց մ'ըրին։ Քանի մը անձինք ձերբակալուեցան։

ՍՈՖԻԱ, 16.— Պ. Սթամպուլով խանդավառ ընդունելութիւն գտաւ ի Թունովա։ Գիւղացիներ նորաբոյս ցորեններու տրակներ իրեն մատուցին, որք այս տարի առատ լինել կը խոստանան։

ՊԵԼԿՐԱՏ, 16.—Երեք խնամակալներէն մին Պ. Գրոթիչ կաթուածահար մեռաւ։ Պետութեան ծախիւք պիտի թաղուի։

Վակտրան

ԴԱԼԱՊԻԱ, 5 Յունիս

ԸՆԹ. ՅԹ ՓԻԼԻԱՆԱԿԻՆ ՈՅՆ

3 ամիս Լոնդրայի վրայ	109 1/8
3 » Բարիզի »	23 07 1/2

Օսմանեան Քոնսոլիտէ

Բեկ Երկրագ. [Միաց. Դ. Ակրի]	22 21
Բերայի մէջ »	— —
Աւանդատոն բացուելեցաւ »	22 20
Կէս տարին »	22 19
Թահվիլ–թէ Սամանիէ Երկ Երկրագ.	83 28
» » Լամ Տէն	— —

ՏԵՍ ԱՅԼ ԱՐԺԷՔԻ ԹՈՒՂԹ

[illegible] Ակրի	30 1/4
» » »	28 3/8
» » »	22 20

ՅԱՆՁՆԱԳՐԱԾ

Ոսկէ Էյնէ Լինէրայ	Ա.ոսկ. Լ.	4 24
Քրէտի Լինէրայ	» »	7 35
Պանք ոսկ Գոնտ.	» »	4 35
Սօս. Շանժէ է Վայէոր	» »	4 22
Լինէյ	» »	16 25
Թրամուէյ	» »	5 80
Բուլգարի Երկաթուղի	Ֆր.	83 7/8
Բանքաթուղի Լավրիոսի Գ. Կ.		102

ԸՆԹԱՑՔ ԳՐԱՄՈՅ

Օսմանեան ոսկի	դրտ.	100
20 ֆրանգոց	»	87 12
Անգլիական ոսկի	»	110 05
Մարք [Գերմանական ոսկի]	»	107
Իմպերիալ	»	89 30
Քրէտիթ	»	51 15
Բուլգարի Թղթադրամ	»	8 88
Լէեռ. արծաթ [տարբ.]	»	108 02
Մարք արծաթ	»	101 20
Մէճիտիէ	»	97 30
Թասգիրէ	»	18
Տոկոս Վալաթիոյ Լասկարանի	»	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ԲԱՐԻԶ, 16 Յունիս

Ֆրանսական Լիանթ 3 %	Գ. 99 90
» » 4 1/2 %	105 95
Օսմանեան բանսիոնէ Ակրի Գ.	20 75
» Երկաթուղի	85 25
» Բէյրութի բաժնեթղթեր	381 25
Ջանք Օթոման	597 50
Սասիքեէ Ժէնէրալ	—
Դրեսար Լիոնէ	790
Իտալական Լիանթ 5 %	93 30
Բրիտանիէ Թիւրք (1890)	432 50
Եգիպտական միացեալ	491 25
Օմ. մասն. արեւելքի	469 37 1/2
Օսմանիէ (Օսմանեան բանսիոնէ)	386 25
Հէր Լամարայի վրայ	25 19

ԼՈՆՏՈՆ, 16

Անգլ. բանսիոնէ	96 75
Օսմ. » Ակրի Գ.	20 50
» » » Ա.	50 3/4
» » » Բ.	29 3/8
» » » Գ.	20 1/2
Փոխառութիւն 1877	—
Պանք Օթոման	13 3/4
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիտ)	97 1/4
» առանձ. (բրիվիլէյ) 1890	102 7/8
Ֆօնտիալ (փոխառ. Իսպանիա)	103
Ռուսական 1890	— —
Այսպէի երկաթուղի	21 1/2
Գոսասպէի երկաթուղի	14
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 312

ՊԵՐԼԻՆ, 16

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 320
» Փարիզի »	80 65
Բուլգարի Թղթադրամ	— —
Օսմանեան երկաթուղի	92 20
Օսմ. բանսիոնէ Ակրի Դ.	— —
Օսմ. Լէյպ	— —

Վիեննայի Պորսան գոց է ոտնի պատճառաւ։

ԴՊՐՈՑԱՆԱՆ ՄԱՐՄՆԱՄԱՐԶՈՒԹԻՒՆ

Մեր ուսումնարաններում ուսանող առարկայների մէջ բոլորովին անուշադրութեան է մատնված մարմնամարզութիւնը. համարեա թէ ոչ մի ուսուցիչ դրանով չէ հետաքրքրվում, դրանով չէ պարապվում, չը նայած որ համարեա թէ բոլորն էլ գիտեն, բոլորն էլ ուսումնարանական սեղանից լսել են, որ «առողջ հոգին՝ առողջ մարմնի մէջ է» առածը։

Ինքն ըստ ինքեան հարց է առաջ գալիս թէ արդեօք այդ առարկայով չեն զբաղվում այն պատճառով, որ դպրոցական ծրագրի մէջ չը կայ, թէ ուսուցիչները ուսանդելու ձեւը չը գիտեն, — սակայն մի հարց որ մնալի է մեզ համար։ Սակայն որը և լինի պատճառը— այդ առարկան արժանի է կարեւոր ուշադրութեան։

Գիշ չէ պատահում լրագրներում կարդալ, թէ այս ինչ տեղ ուսումնարանը հին է, քանդվում է, խոնաւ է, անձրեւի ժամանակ կաթում է և այլն։ Բայց ի՞նչ կասէք գրասենեակների համար։ Մանաւորապէս էլ դասատուն։ Հին ձեւի երկայն նստարանները շարած, որոնցից իւրաքանչիւրի վրա հասակով տարբեր 4—5 հոգի, երբեմն աւելի, նստոտած։ Ընդհանուր հայեացք էլ ձգում և տեսնում, որ մէկի համար այդ գրասեղանի վրա գրելը յարմար է, միւսի միայն արմունկն է սեղանին հասնում։ Երրորդը տոպրված է կանգնած գրել, չորրորդի միայն գլուխն է երեւում և այլն։ Միթէ կասածողներ կան, որ այդ տեսակ անյարմարութիւնները քայքայում են երեխաների առողջութիւնը։ Եթէ ծնողներն իրանց որդոց ուսումնարան են տալիս, միթէ այդ նրա համար է, որ նրանք փոքր ինչ գիտութեան պաշար ստանան, սակայն ֆիզիկապէս տարանան։

Թէ որքան մեծ նշանակութիւն ունի մարմնամարզութիւնը, դօկտոր Հիւլէր իր դեկուցման մէջ, որ ուղղել է Քրիստոնեական կրթական մինիստրին, ասում է.

«Կանոնաւոր կրթութեան համար անհրաժեշտ է հիմնական մանկավարժական մարմնամարզութիւնը։ Նա սերտ կապ ունի մտաւոր կրթութեան հետ, որի համար նա ամենաօգտակար եւ լրացուցիչ մասն է կազմում։ Այս այնքան ուղիղ է, որ ամենուրեք, ուր ժողովրդեան կրթութիւնը բաւականաչափ տարածված է, մարմնամարզութիւնն էլ զուգընթացաբար առաջ է գնացած»։

Մեր դպրոցներում նոյն իսկ աւելորդ են համարում ուսանող մարմնամարզութիւնը։ Մենք գիտենք մի ուսումնարան, ուր ուսուցիչները պարապում էին մարմնամարզութեամբ. գարնանը ուսումնարանի բակի այն մասում, ուր աշակերտները չեն խաղում, աշակերտների հետ պարտէզ են շինում, վճռում են մարմնամարզական զրօսանքներ կազմել, մտածում են աշակերտական սիրողների խումբ կազմել, որ երբեմնապէս թէ հասարակութեան ցուցադրութիւն տան և թէ ուսումնարանին նիւթական օգուտ. դիմում են թեմական տեսչին թոյլտուութիւն տանալու և ինչ էլ կարծում, ինչ տեսակ պատասխան է տալիս տեսուչը։ Մի տեսակ բարեհոգութեամբ և սիրալ յաւելով ուսուցիչներին խորհուրդ է տալիս, «որ աւելի լաւ կանեն, եթէ մանկավարժական գրքեր կարդան և իրանց գործով պարապեն»։ Ինչ անի ուսուցիչը, երբ այդ տեսակ խորհուրդներ է լսում իր մեծից։

Վերջապէս աւելորդ չէր լինի, որ վերջնականապէս կարգադրվէր, որպէս զի մարմնամարզութիւնը իրրեւ անհրաժեշտ առարկայ աւանդվէր մեր ուսումնարաններում և աշակերտների առողջութեան խնդիրը դառնար ուսումնական լրնդիր մեր դպրոցական կեանքում։ (Մ.)

ԳՐԱԴԱՏԱԿԱՆ

ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ ԲԱՌԳԻՐՔԸ

Այս խորագրով յօդուած մը հրատարակուած էր Ճերեկէ Շաբէնի մէջ, Յօդուածագիրը՝ Մամիկոնեան էֆ. բառագիրքը յօրինելու գժուարութեանց և անոնց յաղթելով՝ զայն գնահատելի վիճակաւ ի հրապարակ հանելու համար հարկ եղած հմտութեան, աշխատութեան և հաւերերութեան վրայ ակնարկ մը ձգելէ յետոյ, իրաւամբ կը դրուատէ զՍիմոն էֆ. Գաբամաճեան որ այս ամէն զոհողութիւն յանձն առնելով յօժարակամ՝ հրատարակեց գիւրատար և գիւրագին մի բառարան որ կը բովանդակէ հին և նոր, գեղարուեստական առնչուած և հանրաբերելենց ընդհանրացած բառերն անխտիր։

Զայնակից եմ Մամիկոնեան էֆ.ի և կը յաւելում թէ ի քաջալերութիւն յօրինողին՝ գէթ պէտք է չխնայենք նոյն բառարանէն ունենալու համար հարկ եղած գոյն վճարումն. և այս ամենէն աննշան է քաջալերութեանց զոր պարտինք ամէն օգտակար երկասիրութեանց համար։

Բայց քանի որ Մամիկոնեան էֆ. պարտաւորութիւն մի կը կատարէ հանրութեան օգտին ջանալով անհատի մը ի քաջալերութիւն՝ գործոյն լաւութիւնները թուելով, պարտաւորութիւն չէր նաեւ այդ գործոյ թերութիւններն ևս հրապարակել, երբ մանաւանդ ուրախութեամբ կ'ինամանք թէ ուրիշ աւելի ճոխ բառարանի մը պատրաստութեան ձեռնարկած է յօրինիչն։

Ես՝ փափաքելով որ Գաբամաճեան էֆ.ի բեղմնաւոր միտքն, առանց վրհատեցուցիչ պարագայից հանդիպելու՝ անդադար երկնէ հայ մանկտւոյն մէջ տաց զարգացման ատարներ, և յուսալով որ, անկեղծութիւնս այլ եւ այլ նկատումներու գոյն չստանալով՝ անհաճոյ չթուիր իրեն, պարտք համարեցայ իւր արդէն հրատարակած բառագրոց մասին մի քանի դիտողութիւններս հաղորդել իրեն։

Ա. Բացատրութիւններ կան որ չը վոխի և երկրվին են. զոր օրինակ.

1. «Սրինգ» բացատրուած է ֆէլլէ-ֆէրֆէ բառերով. ուստանոյն այս բացատրութեան հանմամար իրաւունք չունի՞ զինեն իրրեւ ֆէյոյ ըմբռնելու մանաւանդ՝ քան վրելով նուագելու ֆէրֆին հոգ-ոյան որ տաճկերէն կը կոչուի ֆլվլա և ոչ՝ ֆլվլա կամ ֆլվլա, ինչպէս նշանակուածէ։

2. «Ակնայայրատ» բացատրուած է ֆէլ ատով նոյնպէս բառերով էրբեռ ֆէրֆի՞ նայոյ մեկնենք այս բացատրութիւն, թէ իրը լիրի նոյնանէ ուռնցոյ։

3. «Ակնարկութիւն» նշան կամց բառերով բացատրուած է. կամ՞ նշա՞ն պէտք է իմանալ թէ՝ նշանաց տրոյայրութիւն։

4. «Ուրագ» բացատրուած է հոգոս

բառերով, որ անշուշտ սոսա բորդիկ կը նշանակէ· բայց «ուրագը» սուր գործիքներէն որն է՝ դլբաղ՞ն, ղեղէ՞ն, դանակէ՞ն, ոչխէ՞ն, մանբաղէ՞ն թէ հնասան քարդ դաշը· բորդիկ բորդիկին անունն է։

Թերեւս պատասխան տրուի թէ այդ բացատրութիւններէն վերջը դրուած թուրքերէն բառերն անոնց իմաստն կրնան սահմանաւորել, բայց գոհացուցիչ չէ այդ պատասխան։ Տակաւին հայերէնին անգիտակ ուսանողը, մանաւանդ՝ դաւառացին, ինչպէս հասկնայ թուրքերէնին։ Եթէ մեք օտար լեզու չը գիտնայինք, անբացատրելի պիտի մնային մեր լեզուի բառեր։ Եւ միթէ բառերու կարճ և մեկին բացատրութիւնն ամենէն աւելի կարեւորը չէ՞։ Կրնայ, սակայն, առարկուիլ թէ՝ գործոյն փոքրութիւնն չէր ներեր երկար բացատրութիւններ դնելու։— Ընդհակառակն, երկար բացատրութիւնք պակաս չեն նոյն բառագրոց մէջ· բայց յայտնեմ թէ՞նչ դժալի տարբերութիւն կայ

«Դէշ աչքով նայող»— «լկտի նայուածք ունեցող»,

«Հատու գործիք»— «տաշելու գործիք»,

«Փչելու գործիք»— «փչելով նուագելու գործիք»,

«Նշան կամաց»— «նշանացի արտայայտութիւն» բացատրութեանց մէջ երկարելու, մասին։

Բ· Միալ նշանակութեամբ գրուած են, կարծեմ·

1· «Ակնակալեմ» որ բէյ·-ուէ դէպ նշանակութիւնն ստացած է, փոխանակ նշանակելու՝ -ուէ խ-ոշ։

2· «Բրիչ» որ, կոչն բառով բացատրուած է, փոխանակ՝ էսբէբ-էրէնի, նշանակուելու· թաղա, ըստ ինձ՝ բացատրութիւն չէ· եթէ ուսանողն հասկնայ թաղային նշանակած իրը, աւելի գէշ· որովհետեւ պիտի կարծէ թէ կոչնն ալ թաղա է։

3· «Ներհուն» որ, եթէ չեմ սխալիր, ո՛չ թէ էխոռ, ինչպէս նշանակուած է, այլ հնոռ կը նշանակէ։

4· «Տապեղուլունք» որ փոխանակ նարդէ խոնեղ բառերով բացատրուելու, թասդէ նարդեր բառերով բացատրուած է։ Ցայտ է թէ՝ երբ թասդը եւ նարդ համանիշ գրուած են, այս սխալ բացատրութիւն անուշադրութեան արդիւնք է։

Դ· Կան նշանակուած բառեր և բառերու զանց առնուած նշանակութիւններ՝ հարկաւ ո՛չ անկարեւոր նկատուելով· ինչպէս՝

1· «Ծաւալ», կարծեմ, կը նշանակէ նաև թարգմանիչն որ չէ գրուած։

2· «Աղբիւրակն» և «Սոսկալ» բառերն որ բոլորովին մոռացուած են։

Ե· Բառերու աշխարհիկ լեզուի մէջ ունեցած առումներն մասնաւոր նշանով մը նշանակուած չլինելով, ուսանողն կրնայ շփոթել բառերու՝ գրաբարի և աշխարհաբարի մէջ ունեցած նշանակութիւններն· այսպիսի են «Սուզ» «կարդալ» և այլ այնպիսի բառերու՝ աշխարհաբարի մէջ ստացած նշանակութիւններն։

Զ· Շատ բառից հանդէպ միւնոյն բառք կրկնուած են իբր բացատրութիւն· որպիսիք են՝ «Հայ», «քար», «երկաթ» և այլք։

Ցուսամ, լուրջ ուշադրութեան կ'արժանանան անկեղծ դիտողութիւններս և կ'ընդունի Դարամաճեան էֆ· դիս իբրեւ մի բարեկամ որ կայր չէ իւր բարեկամութեան մէջ։

ՍԵՐՈՎԲԷ ՊԱՑԵԱՆ

4 Յունիս 1892, Կ· Պոլիս

ՊՈՒՇԿԻՆԻ ԿԻՍԱՐՉԱՆը

Երկուշաբթի, 25ին Մայիսի, կատարուեցաւ Երեւանեան հրապարկի վերայ ոկուերի մէջ կանգնեցրած ռուս բանաստեղծ Պուշկինի կիսարձանի հանդիսաւոր բացումը։ Սահմանած ժամանակից առաջ ամբողջ հրապարակը եւ նրան շրջապատող տների պատշգամները և պատուհանները լցուած էին մեծ բազմութիւն հանդիսատեսների։

Հետեւեցան եկան առաջին, երկրորդ և երրորդ դիմնազիոնի աշակերտները առաջնորդուած իւրաքանչիւր աշակերտներից կազմուած նուագածուների խմբով։

Եկան եւ քաղաքային վարչութեան և խորհրդի ներկայացուցիչները, քաղաքապետը և նրա օգնականը և բոլոր զինուորական և քաղաքական եւ դպրոցական հասատութիւնները։ Այնուհետեւ եկաւ Պ. նահանգապետը և ժամը մէկին մօտ տեղ հասաւ երկրիս կառավարչապետի օգնականը՝ դրաֆ Տատիշչեվը։

Այնուհետեւ հոգեւորականութիւնն սկսեց բացման հանդէսի համար կատարել սահմանած եկեղեցական արարողութիւնները, երգեցիկ խումբը երգեց, երրորդ դիմնազիոնի նուագածու աշակերտները ածեցին գոհունակութեան աղօթքը, բացուեցաւ Պուշկինի կիսարձանը, որ բաւական սիրուն է և աչքի է ընկնում կերտուածքի պարզութիւնը, որ ճաշակով է։

Քաղաքագլուխը դառնալով դէպ ի դրաֆ Տատիշչեվը հանդիսին յարմար մի ճառ խօսեց, այնուհետեւ բանաստեղծը և բանաստեղծութիւնը փառաբանող մի բանաստեղծութիւն արտասանեց, երկրորդ դիմնազիոնի ռուսագիտութեան մի ուսուցիչ Պուշկինի յիշատակին նուիրուած մի ճառ խօսեց, բացատրելով Պուշկինի մեծ նշանակութիւնը ռուս ազգի համար։ Դիմնազիոնի աշակերտները հանդիսաւոր կերգով անցան դրաֆ Տատիշչեվի մօտով, որ եւ յայտնեց իւր գոհունակութիւնը աշակերտների կարգապահութեան համար։

Երբ առաջին դիմնազիոնի աշակերտներն իրենց նուագածուների խմբով անցնում էին, դրաֆ Տատիշչեվը նըրանց ողջունեց և շատ գոհ մնաց, որ նրանք իսկոյն շնորհակալութիւն յայտնեցին միաձայն։ Միեւնոյն ողջոյնը տուեց դրաֆը և երկրորդ դիմնազիոնի աշակերտներին, բայց պատահմունքով փոքր աշակերտներին հանդիպելով, դրանք լուռ անցան և այդպիսով շատ զուարճացրին հրաւիրուած հանդիսատեսներին։

Երրորդ դիմնազիոնի (նախկին պրոգիմնազիոնի) աշակերտներն իրենց նուագածուների խմբից առաջնորդուած ազգակալի մարշով անցել և գնացել էին։

Ի դէպ է ասել, որ երրորդ դիմնազիոնը հրապարակային հանդէսների ժամանակ եկ աչքի է ընկնում կարգապահութեամբ և աշակերտների կանոնաւոր քայլուածքով։

Պաշտօնական հանդէսը վերջացաւ ժամը 2ին և այնուհետեւ սկսուելի դբոնները բացուեցան ժողովրդի համար։ Զինուորական նուագածուների մի խումբ զուարճացնում էր զբօսնող ժողովրդին։

ՀՍԿԱՅ ԿԱՂԱՄԱՐը (*)

Մայիսի գեղեցիկ ու զովացուցիչ առաւօտներէն մին՝ շատոնց ի վեր ձկնորսուելեան դժնեայ արհեստովը պարապող երկու բիրտ ձկնորսներ՝ Ամերիկայի հիւսիսակողմը աւազակոյտերուն, առապար խրուսներուն վրայ կառուցուած չինական հիւղակներն կը թողուն, իրենց կուղն ու ուռկանը ծովու ալուց մէջ ձգելու համար։ Արեգը տակաւին նոր սկսեր էր իր փալփլուն ճառագայթները պաղպաջել դէպի հորիզոն· քամին որ շաբաթէ մը ի վեր մաղեցնելութեամբ կը սուլէր, կը չէր, մրեւտասան ալիքներ կը յարուցանէր, մեղմ զեփիւռի մը փոխուած՝ կը գգուէր ծաղիկներն ու ալիքները որով հանդարտութիւն մը կը տիրէր ամենուրեք· ջրոյ մակերեսը գրեթէ մինպաղաղ առոյգի մը հանգոյն հարթ ու ողորկ, յամբ և ուժգին ընթացութեան մը նման վէտ ի վէտ կ'ելնէր ու կ'իջնէր անընդհատ։ Զկնորսք ակամայ ստիպուած էին թռծակներն առնուլ ի ձեռին, զի առաւօտեան թարմ ու մեղմ սիրքը չէր կարող առագաստներն ուռուցանել որք կայմին երկարութեանը կը կախուէին յուլաբար։ Թիավարեցին պահ մը լռիկ ու մնիկ և բոլորովին անզգայ զիրենք շրջապատող արքշիռ ու չքեղ տեսարանին հազար ու մէկ վայելչութիւնեն, այլ միայն սառիկ պատաղած էր մտքերնին ձկանց առատութեամբը որով բաւական կլորիկ գումար մը պիտի սպրդէր իրենց կոշտ ափին մէջ։

Այսպէս ընդհանուրս տիրապետող թովչութիւնեն անզգայ, հագիւ հազ ծովանէն հաղարժեթը մը հեռացած էին, երբ իրենցմէ մին կը նշմարէ արտառոց մարմին մը որ իրենց առջեւ ջրոյ վրայ կը տատանէր։

—Սա ի՞նչ է արդեօք, կ'աղաղակէ ատի ցատքելով և մատովը ընկերին ցոյց տալով, նա որ տեսած էր։

—Թերեւս նաւակոծութենէ կորուած նաւի մը բեկորները, կը պատասխանէ միւսը, որ ինքն ալ ուշի ուշով կը դիտէր խօսակցութեան առարկայն· վերջին ամրոպներէն ծովակալ եղած նաւ մը որոշ ողնափայտը օդին մէջ կը ճօճայ կամ վաճառականական հակ մը զոր կոհակք հափաշեր են երեք օր յառաջ ժայռերուն վրայ ջարդ ու կոտոր եղող յաղթանդամ նաւէն· պիտի տեսնեմք հիմայ թէ ինչ է· վերջապէս ամէն պարագայի մէջ շահաւոր աւար մը պիտի ընենք որ ամբողջ մէկ ամուսն անխոնջ աշխատանքնիս չի պիտի տար մեզ։

Մարդոցմէ մին անդուլ անդադար կը թիավարէր, մինչ միւսը ընդ հոյս կը քաներ ճանկաւոր ձող մը ձուկեր որսալու։ Վայրկենէ մը փտաքած տեղերնին ժամանած էին· այդ բան կարծածնուն և ցայտ վայր տեսածնուն և ոչ մէկին կը նմանէր։

Ասիկայ կակուղ, կարմրորակ և տձեւ մարմին մըն էր, իրենց նաւակին երկու եզրեք անգամը երկար և արդարեւ կենդանեաց մէկ տեսակին կը վերաբերէր, բայց այնքան հանդարտ, անխռով և անշարժ էր որ ձկնորսք մեռած կարծեցին, որով չի վախցան մօտենալ։

Կոցաւոր ձողը՝ բռնող ձեռներէն կայծակի արագութեամբ սայթաքելով իր սուր կորակտուց ծայրը կը մերձի անասունն մատ խաւին մէջ, որ մեռած չէր որպէս կարծած էին՝ այլ թերեւս առաւօտեան շողարձակ արփւոյն շառաչներուն ազդեցութեամբը քնէութեան մէջ խորասուզուած էր։

Իր խոր թմբրութենէն կը սթափի ընդոստ ընդունած վերքն եւ կռուելու կը պատրաստուի։

Սակաւիկ մը յետս յետս կ'ընկրկի, յետոյ իր ահագին եւ դուրս ցցուած երկու աչքերը խոշոր խոշոր բանալով իր քունը վրդովողներուն վրայ կը յառէ, վայրագ և կատաղի ակնարկներ նետելով որ գոգցես ըսել կ'ուզէին։

—Ահա իմ կարողութիւնս, ձեռքս ճոզոպրիլ մի յուսաք, զի տակաւին չեմ նախաճաշած։

Ոստում մը դէպ յառաջ և գրեթէ իրենց կը հպի, պնդակազմ, զօրաւոր և սարսռալի կուսցողը զայրանօք եւ ուժգնութեամբ կը հարկանէ նաւակի կողերուն և ահա բացուածքէ մը ներս կը խուժէ ջուրն անաղարտ։ այս չափով իր վրէժն տակաւին յագեցուցած չէր։

Թշուառները այս միջոցիս ի՞նչ կընային ընել,—ոչինչ,—ահ ու սարսափէն ջլատուած աւելի մեռած էին քան կենդանի· շարժելու, խրտելու և խօսելու խակ անկարող, տենդոտ անհամբերութեամբ իրենց մօտակայ անխուսելի օրհասականին կը սպասէին։

Ծովային հրէշը տեսնելով թէ չէ կարող իր միակ կոտցով յագուրդ տալ իր անժխտելի տենդանաց, նոյն հետայն չըրէն դուրս կը քաշէ սովալլուկ օձի մը հանգոյն երկար ու փակչուուկ քաղուկ մը և կը նետէ նաւակին վրայ, ասոր կը յաջորդեն քանի մը հատեր ալ, որով քանի մը վայրկենէն նաւակը կենդանի թեւերով կը պատատուի։ Տարաբաղդ քաջը մըր եղած, զարմացահար՝ իրենց աչաց առջեւն կը տեսնան անհերքելի, մահատու, աղետաբեր պատուհասը որ զիրենք պիտի ընկլուզէ ծովուն խորերը, զի ահռելի արարածին զարհուրելի կլտիին մէջ կը գտնուէին։

Վայրագութեամբ նաւակը պարուրող սոսկալի բազկաց երեւոյթը, բնութեան թովչութիւնը կ'ապականէր· ճշմարտիւ ի տագնապի էին։ Իրենց ոտից առջեւն փոքրիկ փայտատ մը կար· անոնցմէ մին՝ իր ձերնորսութեան պաղարիւնութիւնը վերստանալով՝ կ'առնու զայն և վայրկեան մը օդոյ մէջ աջ ու ահեակ ճօճելով սատկութեամբ երկու հարուածներ կ'իջեցնէ, նաւակի տափարակ կողին վրայ բացող բաղուկներուն։

Ճիւաղը զգացած սատիկ ցաւին ազդեցութեանը տակ ընկճուած՝ նաւակը ձեռքէն կը թողու խկոյն, բոլոր անդամներով մրեցնութեամբ կը տարուբերի եւ ապա կ'անհետի· ջուրն անգէն կը կորուսէ իր թափանցականութիւնը և սեւորակ գոյն մը կառնու։

Կիսամեռ զգայազրկ հէք մարդիկը, իրենց վրդովութիւնը բացորոշապէս տեսնելով՝ զուարթութեան չոլեր կը փարիին իրենց սխրեր ճակտին վրայ և համակ խանդ ու խնծիոյ համակեալ փոյթեռանգութեամբ խարխուլ իրմիրնին կը վերադառնան, այդ աւուր որսէն հրաժարելով· անուանի պատմութիւն մըն է զոր կը պատմեն ամենուն և ոչ ոք կարող է ժխտել, զի ծովային ուրուականի բազուկները նաւակի խորը մնացեր էին։

Ասիկայ տեւութիւնս կամ կաղամար (calmar) կը կոչուի, բայց անարդիլ հասակաւ որ 25-30 մէջը երկարութիւն ունի։ Այս ջրերու մէջ ապրողները հազիւ 12-15 հարիւրոդամեայ երկարութիւն ունին։ Բընութիւնը օժտած է ութ ոտքերով և նոյնչափ բազուկներով որք կը շրջապատեն գլուխը և որք անհեթեթ իրանը 3-4 անգամ աւելի երկար են· բաց ասոնք ունի նաև խիստ երկար ու ամրակուռ «ծծոցներով երկու հպելիներ (tentacule)։

Ահա ճշգրիտ նկարագիրը թէ ինչ եղանակաւ կաղամարը կ'որսայ։

Երբ ձուկ մը նշմարէ որ ընդհանրապէս բերնին խիստ մօտիկ չի գտնուիր՝ այս վերջինը զետեղուած է գլուխը պարուրող բազուկներովը կազմուած եղջերապտղի մը խուռչը, սակայն հպելիներովնս եւեթ կընայ իր կէտ նպատակին հասնիլ, որոց մին կը նետէ անոր վրայ որ ժանիքի դեր կը խաղայ· իսկոյն ծծոցները կը յօդին ձկան մարթին, կը ծծեն զայն, կը քաշեն ու բարձրացուցեալով անցայտ կ'ընեն։ Հէք կենդանին երբ կ'ընկնի ի կափուլ՝ կը գալարի, կը ճապարի ու կը թրբպրտայ, մահատու հանգոյցը քակելով անձնապուրծ լինելու, բայց անկարելի։ Միւս բազուկներուն օժանդակութեամբ դրեթէ պապկայի կուռցի նման, խիստ զօրաւոր կտուցով մը զինուած բերանը կը բերուի· սոյն սարսռասէր կտուցը կը սատաբէ ջախջախելու խեցեմարթեր, ոլորվապատեան ժմմակներ, ոստակոներ, խեչափառներ (crape չաղանոց) և այլք, որք ի մօտոյ կը չքանան։

Կաղամարը միշտ յետս յետս կը լուղէ և նետի մ'արագութեամբ սողոսկելով մաղապուր կը պրծի զինք վնասողներու ձեռքէն· սակէ զատ ունի նաեւ մելանի նման սեւ հեղուկ մը պարփակող փոքրիկ գրպան մը· երբ ի վտանգի է, սոյն հոսանուրը կը հեղու, ջուրն ընդհանուր կը պղտորի և անձնապուրծ լինելու միջոցը կը գտնէ, թշնամին առանց գուշակելու թէ որ կողմ խուսաբեցաւ որպէս զի հարձէ զայն։

Ցերաւի սիրալի, սքանչելի է ինքնապաշտպանութեան այս բնատուր եղանակը զոր նա (բնութիւնը) հոգացեր է այսպիսի անմիջապէս անհետացուելու համար ամենէն սատիկ գլիսացաւ։ ԿՐԻՄՈՒԼ ԿՈՒԱՐԱՆԱՆ։ Այս անենաս փուղոյն սէկ ծարը կը բաւէ անմիջապէս անհետացուելու համար ամենէն սատիկ գլիսացաւ։ ԿՐԻՄՈՒԼի ԿՈՒԱՐԱՆԱՆ կաղդուրիչ յատկութիւններն խիթի, փորկապութեան եւ թանչքի դէմ եւս անհերքելի ազդեցութիւն ընող դեղ մը կ'ընծայեն զայն։

(*) Սիպէիչ (sèche) տեսակէն կակղամարթ ծովային կենդանի մըն է որ տաթիէդս եւս կը կոչուի (սիպիա կամ միրքքէպ պալըը)։

Ա. Թ.

ԱԶԳ· ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

(Շարունակութիւն երեքի ցուցակին և քիչ)

20 ական զրուշ նուիրած են՝

Պիսատ Մ· Բաղուճճեան, Սանգուխտ Պ· Քէլէկեան, Սոփիա Ն· Նիկողոսեան, Սոփիա Ս· Դաւաֆեան, Սրբուհի Մ· Խաճէեան, Սրբուհի Պ· Ժամակոչեան, Սիմայ Յ· Գայլուճեան, Օր. Վերժին Ֆրէնկեան, Վերժին Կ· Ճամչեան, Վերօն Յ· Սիսուեան, Վիկտոր Կ· Բաքաղեան, Օր· Տիգրանուհի Ժամակոչեան, Տիրուհի Խ· Գալաքաճեան, Տիրուհի Մ· Մէրամէթճեանի յիշատակ մօրն Աննիթայ Մօմճեանի, Տիրուհի Յ· Գալաքաճեան, Վարդենի Յ· Լիւլէճեան 12։

10 ական զրուշ՝

Աղաւնի Ե· Կիւմիւշճեան, Աղաւնի Մ· Յակոբեան, Աղաւնի Տ· Այվազեան, Օր· Արտեմ Թիւլսիւզեան, Բերուզիկ Գ· Բիսէճեան, Գոհարիկ Յ· Գաբամաճեան, Երանուհի Պ· Թավշանճեան, Զարուհի Մ· Աղապէյեան, Էֆտիկ Մ· Սիւզենիճեան, Էֆտիկ Տ· Յովակիմեան, Թուրմանտա Ս· Համամճեան, Իլար Մ· Ակաեան, Իսկուհի Ա· Խօրասանճեան, Իսկուհի Յ· Մուրատեան, Հայկանոյշ Ի· Պասմաճեան, Հայկուհի Ե· Աղլաղանեան, Հռիփսիմէ Ա· Լիւլէճեան, Հռիփսիմէ Յ· Արմազանեան, Մաննիկ Մ· Թէվէքելլիեան, Օր· Մաննիկ Գօրանեան, Մաննիկ Տ· Տավուտեան, Մաննիկ Օ· Սամանճեան, Մարեամ Յ· Մելքոնեան, Մարի Պ· Արիսեանի ի մեշատակ, Մաքրուհի Բաղդեան, Օր· Մաքրուհի գալանճեան, Մէնուուհ Յ· Խաչատուրեան, Միհրիւպէ Տ· Ղանչիկիւլեան, Յուլիանէ Խ· Ճանպէտէնեան, Նարդիկ Ս· Սագաեան, Օր· Նեքտար Մուրատեան, Օր· Նեքտար Ճամճեան, Նեքտար Պ· Խանճեան, Շանին Ռ· Վանլրեան, Սաթենիկ Գ· Բաղուճճեան, Սանդուխտ Պ· Երամեան, Սիմեմ Գ· Շալճեան, Սիմեմ Յ· Գօռանեան, Սրբուհի Բաղդեան, Սրբուհի Գ· Պէրպէրեան, Վասիլուհի Ա· Թաշճեան, Վասիլուհի Ս· Զըրամեան, Վերգինէ Մ· Հարենց, Վիրժինէ Տ· Էօմիրեան, Տիրուհի Զ· Գաբամաճեան, Տիրուհի Մ· Մէրամէթճեան, Ֆիլօռ Յ· Թէվէքելլեան։

5 ական զրուշ՝

Ազնիւ Խաչերեան, Սամպէր Ն· Մաքամճեան, Բերուզիկ Սեւ Թագուորեան, Բերուզիկ Ստ· Թագուորեան, Երանուհի Յովակիմեան, Զարուհի Պ· Աւգէր, Էօժէնի Ս· Այճեան, Էֆտիկ Յ· Խանճեան, Խլկուհի Բ· Կիւմիւշճեան, Հեղինէ Ե· Սարգարճեան, Հռիփսիմէ Գ· Թիւֆէնկճեան, Հռիփսիմէ Տ· Էմիրզեան, Մարեամ Գ· Բէսիքպաշեան, Մարեամ Յ· Յովակիմեան, Մարիամ Կ· Իմամէճեան, Նէմրութ Յ· Հէքիմեան, Նէվրիկ Բէրվարեան, Նոյեմի Ա· Շիրմանեան, Շուշան Թէրման, Ովանէսեան Գ· Բէսիքպաշեան, Ովանէսեան Յ· Թորոսեան, Սոփիա Գ· Նորատունկեան, Սրբուհի Կ· Բուլճեան, Վիրգինէ Յ· Պալճեան, Տիրուհի Անդրէասեան, Տիրուհի Գ· Թիւյսիւզեան։

Համագումար 3240 զրշ· ընթացիկ դրամ։

ՁՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

—Ըսէ՛ք, կ'աղաչեմ, պարոն պանդոկապետ, ինչո՞ւ այս գինին Պորտոյի գինի կ'անուանէք։

Պանդոկապետը միամտօրէն.

—Ո՜հ, այնպէս ըլլալուն չեմ պնդեր, պարագային համեմատ Պուրգոնեի գինի եւս կ'անուանեմ։

* * *

—Օրիորդ, ներեցէք ինձ խոնարհաբար ձեզ նուիրելու այս...

—Ո՛չ ներեցէք, պարոն, նուէ՛ր բնաւ չեմ ընդունիր։

—Բայց, իմ բանաստեղծութեանցս մէկ հաւաքածոյն է։

—Օ՜, այդ տարբեր խնդիր, քանի որ նուիրածնիդ անարժէք բան մ'է... կ'ընդունիմ։

* * *

ՑՈՒՇՔ

Ամենէն դժուար դարմանուող ցաւերն անոնք են զորս մենք մեզ կը պատճառենք։

—Շատ անգամ բարութիւնը անզօր է, երբ զօրութիւնը բարի չէ։

—Մարդ լաւ չիրնար ճանչնալ այն քաղաքը որուն լեզուն չը գիտեր։

—Մարդ երբ երջանիկ է, պէտք է ջանայ մոռցուիլ բաղդէն։

—Մարդ երբ երկու պարտականութեանց միջեւ տարակուսի, կը թուի թէ ամենէն դժուարը ամենէն անհրաժեշտն է։

Ա. Զ.

Նախնիք կը պատրաստէին կրակը, վասն զի բոցն իրենց համար անձնաւորումն էր կեանքի։ Արեգը, որք դրականութիւններ դրած են վերացական իրերու տեղ, գիտեն թէ մեր կազմութիւնը չպիտի կրնայ գոյութիւն ունենալ առանց ֆոսֆատ որ չայի, որուն նուազութեամբը կը նուազի նաեւ մեր կենդանութիւնը։ Պ· Տիւզար արժանիքն ունեցած է ընդհանրացնելու այս գաղափարը և ի յայտ բերել անոր գործնական կիրառումը լուսելի ըմբռնողութեամբ։ Այս է յաջողութեան պատճառն Տիւզարի գինւոյն եւ օշարակին, որոց ամեն օր կը գիմեն բժիշկք՝ ուժ տալու բերելու, պարարտելու և մեր գլխաւոր գործարանները կանոնաւորելու համար։

Բնութիւնը յաճախ հաղուագիւտ աղդուութեամբ դեղեր կ'ստադրէ, որք հազիւ ճանչցուած են։ Այս հանգամանքով է որ գլխացաւէ, միկրէնէ եւ յոգացաւէ տառապող անձանց կը յանձնարարենք ի Բարիզ գտնուղ գործարանը ԿՐԻՄՈՒԼ և ԸՆԿ· ի ԿՈՒԱՐԱՆԱՆ։ Այս անենաս փուղոյն սէկ ծարը կը բաւէ անմիջապէս անհետացնելու համար ամենէն սատիկ գլխացաւ։ ԿՐԻՄՈՒԼի ԿՈՒԱՐԱՆԱՆ կաղդուրիչ յատկութիւններն խիթի, փորկապութեան եւ թանչքի դէմ եւս անհերքելի ազդեցութիւն ընող դեղ մը կ'ընծայեն զայն։

ԳՐԱՏՈՒՆ ԵՒ ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ

Զ· ԹԱՐՈՍԵԱՆ,

Պոլիս Պաճէ-Դափա Թիւ 4

Կը կատարէ ամեն լեզուէ գրոց և թղթեղինաց յանձնարարութիւններ յոյժ չափաւոր պայմաններով։— Պատրաստ ունի մեծ սթոք Գաղ· դասագրոց և հրեւելի հեղինակաց գործերու, Վ· Հիւգոի, Ա· Տոտէի, Զոլա ևն ևն։— Գրատունը կ'սատանայ միշտ նոր գրեանց լաւագոյններն՝ ի Փարիզ հրատարակուելն պէս։

Գրատան ստացած թերթերն

1· Journal pour tous· Շաբաթաթերթ պատկեր· գրական և վիպական, հատը 40 փր· տարեկան բաժանորդագին 40 զրուշ։

2· Musée des familles· Շաբաթ· պատկեր· գրական, պատմական ևն· գին 30 փրչ· տար· բաժ· 35 զրշ։

3· Echo de la semaine· Շաբաթ· պատկեր· գրական· գիտական ևն· գին 40 փրչ· տարեկ· բաժ· 40 զրշ։

4· Annalle litt· Շաբ· Գրական ևն· հատը 40 փրչ· տարեկ· բաժ· 37 1/2 զրշ· իսկ պատկեր· և յաւելուածով 62 1/2 զրշ։

5· Monde-illustré· Պատկեր· շաբաթ· մեծադիր, գրական, վիպական, կենսագրական հատը 3 զրշ· տարեկ· բաժ· 140 զրշ· վեցամսեայ 75 զրշ։

6· Figaro-illustré· Պատկեր· մեծադիր, ամսաթերթ գրական, որ կը պարունակէ ամենանշանաւոր պատկերհանաց «գռնուաւոր» նկարներն որք վարձատրուած են Գաղղիոյ կառավարութենէն մրցանակով· գին հատին 15 զրշ։

7· Salon-illustré· Առաջնոյն նման, յորմէ այս տարի միայն «6 թիւ» պիտի հրատարակուի, թիւ 1 և 2 արդէն հատած են, գին հատին 10 զրշ։

8· Figaro-salon· Նմանապէս մեծադիր և պատկերազարդ, 6 հատ պիտի հրատարակի· 1-2 թիւերն հատած են գին 10 զրշ։

9· Figaro-musical· ամսաթերթ, հաւաքածոյ դաշնակի համար, նշանաւոր հեղինակաց գործերէն, գին 15 զրշ։

10· La vie populaire· պատկեր, շաբ· գրական և վիպական, այս թերթին մէջ է որ Զոլա կը գրէ իր նոր վէպը «Débacle» հատը 40 փարայ։

Revue Encylopédique· Պատկերազարդ գիտական և կիսամեայ հատը 5 զրուշ։

11· Dictionnaire LAROUSSE complet· տպագրութիւն 1892· բառք 56,000· 24 քառդ, 2500 պատկեր· ընտիր լաթակազմ։

ԳՐԱՏԱՆ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՔ

1· Arithmographe· Դրպանի գեղակազմ «գառնէ» մը, որ ուրիշ բան չէ, բայց եթէ «կատարեալ» գործիք մը չորս գործողութիւններն «ճշդիւ» և «արագ» ընելու, առանց մելան և գրիչ գործածելու· միլիոնատը թուոց հաշիւք այս գործիքով շատ դիւրաւ կը կատարուին և շատ աւելի արագ քան գրելով· անոնք որ թիւերու հետ շատ գործ ունին մեծապէս կրնան օգտիլ այս գործիքէն որ սուղ ալ չէ։

2· «Նոր մեթոդ գաղղիերէն գրավարժութեան», 10 տետրներու մէջ ամփոփուած է, ամէն տետրակ գրեր շատ մեծ առաւելութիւն ունի «մեթոդ քոթէ»ի վրայ զոր ցարդ կը գործածեն մեր Ազգ· վարժարանք· եղանակը շատ դիւրասոյց է և ժան, հատը 20 փր· իսկ 100ը 35։ Զայս մեր վարժարանայ պատուարժան տնտչութեանց ուշադրութեան կը ներկայենք։

3· «Պարտէզ հոգեւոր»· Նոր և լաւ ապգր· պատկերազարդ, լաթակազմ, ոսկեզօծ և թաւշայ· գներն ժան։

Գրատունը կ'զբաղի նաև գործածուած «փուլերու» գործով, ունի փուլի արպօմներ ժան գնով։

«Պատկերազարդ և ընտիր վէպեր» իրենց կէս գնով։ Անոնք որ միշտ կը գիմեն Բերայի օտարազգի գրավաճառաց, եթէ բարեհաճին մի անգամ այցել այն գրատունը, յոյժ գոհ պիտի մնան։ Ցանձնարարութեանց համար փուլ կ'ընդունուի 15 առ % գեղջոյ։

24 3—10

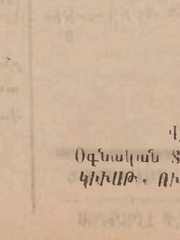

ՔՈՒԼՄ ՍԻՄՕՆ

ՍԻՄՕՆԻ ՔՈՇԻ

ՔՈՒԼՄ ՍԻՄՕՆԻ ՕՃԱՌ

Ցանձնարարուած Բարիզի, Վիեննայի, Լոնտոնի, Պերլինի, Նիւ-Եորքի բժիշկներէն։

Ամենէն վայելչաբար կանանց կողմէ ընդունուած այս նիւթեր, նրբութեամբ և ընտրելի անուշահոտութեամբ պատրաստուած, կը ձերմակցուցնեն գէմքի և ձեռաց վերամաշկը, եւ տեղադատելի կակուղութիւն մը կուտան մարթին և կ'անհետացուցնեն մարթին վրայ՝ ցուրտէն արեւէն եւ ծովու օդէն առբուած գոյները։

ՍԻՄՕՆ, Բրօվանս փողոց, 36, ՓԱՐԻԶ

Դեղաբանք, հոտավաճառք, վաճառանոցք ևն։

ԼԱՆՕԼԻՆ

ԲՐԼՄ ՏԸ ԹՈՒԱԼԷԹ

ԼԱՆՕԼԻՆ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ այրուածոց կեղերուածներու։

ԳԵՐԱԶԱՆՑ մորթի պահպանման համար, մանաւանդ մանուկներու մասին, և գոյնի պահպանման։

ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ մորթի հիւանդութեանց և ընդդէմ արիւներթութեանց։

Կը վաճառուի ամեն դեղարաններու եւ դեղօրեից ու անուշահոտութեանց վաճառանոցներու մէջ։

Գործակալ եւ ներկայացուցիչ ի Կ· Պոլիս Մ· Ս· ՅԻԼՕՅԼԻԹ

Կալաթա, Մերթէկպանի փողոց, Գընաճեան-խան։

ՏՕՐԹ· ՕՖ

ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

ՄԱՍԱՀՈՒՐ ԴԱՐՄԱՆ,

ուղեղի, ողնաշուճի եւ քովանդակ ջղային դրութեան դարման վերադարձեալ ամենից Սմեն օր, յետ կիսաւուր 23

Ի Բերա Պէքեար փողոց Թիւ 9

ՆԻՒՕԼԱ ԱՆՏՐԻՍՄԷՆՏՕ

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉ

Պ-ղիս Սուլթան Պայազիտ Թէրէտէի էր Պոշը Թիւ 99

Պ. Նիքօլա Անտրիսմէնտօ այս անգամ Եւրոպայէ բերել տուած է լուսանկարչութեան յատուկ բազմաթիւ նորահնար գործիքներ թէ՛ մեծ և թէ՛ փոքր լուսանկարներու պատրաստութեան համար։ Պ. Նիքօլա Անտրիսմէնտօ ինքն անձամբ կը հանէ իրեն դիմող բազմաթիւ յաճախորդաց լուսանկարները։ Իրենց ապացոյց իւր կատարեալ յաջողութեան և յաճախորդացը հարկ եղած ապահովութիւնը տալու համար կը ծանուցանէ որ եթէ լուսանկար մը առաջին անգամ չյաջողիլով տիրոջը կողմէ մերժուի, պատրաստ է երկրորդ անգամ հանել զայն։ Մէշ որ կը փափաքի թէ՝ ազան պիտի, թէ շուտ և թէ բնականին նման լուսանկար մը ունենալ կրնայ առիթէն օգուտ քաղելով դիմել Պ. Նիքօլա Անտրիսմէնտօի լուսանկարչատունն, ուր ամեն կերպիւ գոհ պիտի մնայ։

Ինչպէս որ յատակ և պայծառ օրերու մէջ, նոյնպէս ամպոտ և մառախլապատ օրերու մէջ եւս լուսանկարք ամենայն յաջողակութեամբ պիտի հանուին նոր գիւտերու շնորհիւ։

Զղուշացէք կարգ մը անձերէ, որք ինքզինքնին իբրեւ լուսանկարիչ կը ներկայացընեն։ 46—90

ԱՅՆ ԱՆԶԻՆՔ

Որոց կեանքը խանգարուած է ջղային դրութեան հիւանդութեամբ մը եւ որք կը տառապին գլխաւոր ասորական ցաւէ, մեծ դժուարութենէ, յոգնութենէ, քնանութենէ եւ այլն, ինչպէս եւ անոնք, որք իջուածք ունին (անդամալուծութիւն, խօսելու անկարողութիւն, յիշողութեան պակասութիւն, որք կը յաջորդեն իջուածքին), եւ այն անձինք որք տրամադիր են իջուածքի գլխու պատաքի, ճակտին տակ ճնշման, անդամներու ծայրերուն ընդարմացման պատճառաւ, այս բոլոր հիւանդք պարտին կարդալ տետրակ մը որ կը խօսի ջղային հիւանդութենից եւ իջուածքի վրայ, զոր ձրիաբար կը ղրկեն Պ· Գասպարիանէ, դեղագործ, Քարաքէոյի հրապարակ, Թիւ 5, Կ· Պոլիս· Պ· Սքրանչի և Սոֆիա եւ Պ· Քաճաքուչեանս, Յաղթիա։

Պարտնեռութիւն, որ նշանաւոր բժշկաց ընդունուած դիտական սկզբունքներու վրայ հիմնուած է եւ ունեցած մ

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000 — **"ՓԻՆԻՔՍ"** — Հիմնեալ է Լէնտրն տարին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերը Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրերն են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր աղբիւրն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի դատուց համար։

34

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կարուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ սառրագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգագրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած դատաստանքն։

Հ. ՕՀԱՆ և Բ'ՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուրկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Թիւ 11 և 12, Սանտարեանք խան, Գալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄԲՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

Ա. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ Ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1890 » 6,165,860
Տարեկան հասոյթ » » » » 14,135,925

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ դանուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՈՒԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱՋ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Ֆռանք 6,250,000 — Պահեստի դրամ Ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շրջենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկ. միացած է եւրոպական 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամ ունի ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 Ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համար Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Գալիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիատիս խան. 12, 13, 14

33

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԱՔԷՐՈՒ ԻԼԱՆ

Նիզամիյէ սարաֆխանէ անպարը իշիւն միւպայեա օլունմագ 1 ատէտ թօրնօ տէսթիկսանը 2800 պուչուա թալիպլի էօհտէսինտէ օլուպ հաղիրանը Բումինին 8ինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասաը պիլ իֆրա մէգքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճկինտէն իթասընա վէ իրթէսի կիւնի 100տէ 5 թէնգիլինէ թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէմէլէրի Նօ. 5 2—2

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարը իշիւն իթթիսալ օլունան նիւմունէ վէ չուրութը մուգարրէրէսինէ թէվֆիգէն միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէվզուի միւնագասաեա գոնուլան 30,000 թօբան 50,000 թօբա գատար 8կիրահ 1 բարմագ արազնատա Աժերիգան պէզինին պէհէր թօրը 43 ղրուշա թալիպլի էօհտէսինտէ օլուպ, հաղիրանը Բումինին 8ինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասաը պիլ իֆրա մէգքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճկինտէն իթասընա վէ 9ընճը կիւնիւ տասի 100տէ 5 թէնգիլինէ թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէմէլէրի։

Նօ. 3 3—3

Մանասթիրտա պուլունան տաքքիրի Շահանէ իշիւն 308 սէնէսի հաղիրանը իսթիտասընան իթիպարէն 1 սէնէի քեամիլէ զարիքնտա լիւզումինէ մէպնի մահալինճէ մէվզուի միւնագասաեա վազ օլունան էրզաքը միւթէնէվիյէտէն էյրիմէրզուղնը սատէնին պէհէր գրեէսի 340, էրզին 75, կազըն 61, թուզին 38, սազոնրն 100, չէքէրին 114, իսբարտաչթին 278, զէյթինին 195, կիւլթին 115, հաթասընը 3 1/2, քէսմիրին 6 1/2 բարա ֆիյաթլարը իւէ մահալը թալիպլերի էօհտէսինտէ օլուպ իչուն հաղիրանը Բումինին 8ինճի բաղար իրթէսի կիւնիւ գարարը վիրիլէճկինտէն պուրամա իթասընա թալիպ օլանլարը ումումը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիյէ իտարէսինէ կէմէլէրի։ Նօ. 4 3—3

ՇՈՒՇԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԲԵԱՆ

Ն. ԲԱՌԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիա և Պոլսոյ դիպ. կանոնաւոր պատ. բանդ.

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում. երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մէնէրէի որ յունիսի 22ին Մարսիլիայէն և յունիսի 28ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Աբտին որ պիտի մեկնի յունիսի 28ին։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեայ ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ապահովութիւն

Նաւագիրք, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲՐՈՒՍ
5 Մոմհանէ Սիթէ ֆրան ւէգ

ՇՈՒՇԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԲԵԱՆ

ՄՈՍ

Լիվերբուլ և Մէնչեսթրի դիպ. բանդ.

զբօնաւոր

Անուանք	Թանդ	Անուանք	Թանդ
Գանգրաս	4200	Սիթիզօ	3000
Ֆէրոս	4000	Գասպրեա	3000
Օսմանլի	4000	Նէբրթիս	3000
Սէռոզբիս	3250	Բէրա	3000
Թիպա	3250	Լագիւս	800
Մակասլա	3250	Զիմա	800
Մարսիթիս	3250	Սէտիլ	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուէթմոլ խան
ՀԷՆՐԻ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
31, Ճէյմս Սթրիդ Լիվրբուլ

EMULSION SCOTT

(ՍԿՈՏԻ ՕՀԱԲԵՐԵԿ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԵՆ ՅԱՌՈՏ ԻՒՂ.

Իրենցմէ որ զոր շրջ Ի տպոյսի

Գործածեալ Ձեռամբ ՍԿՈՏԻ և ՊՕՌՆԷ.
ի Նիւ-Եորք։

Կարիքն չպիտի ախորժահամ է

Մորիւ ձկան հուտ իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հիպոֆոսֆիտներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հաղը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճղաղծութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համու հոտ ունի, դիւրամարս է, և անոնէն փոփուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք Ի Ե. Պոլիս, ՀԱՄԱՐՏ Եւ ՀԻՐԵԱԼ

ՌՈԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ

ԱՍԻՒԱՆՍ ՔՕՌԲՕՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան Անգլ. ոսկի 4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է » 35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն տներ տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ՁԵՂՋԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ. Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ եւ ԸՆԿ.
Պահճէ Գաբու, Մէյսանճըք սոքաք, Ուիթմալ խան։

ԿՈՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՈՑ

Ուղ. ամէն երեքշաբթի կը բանին Լիվերբուլ և Արեւելեան Գլ.

Անուանք	Թանդ	Անուանք	Թանդ
Լուսիտանիա	7718	Գասկոնիա	4845
Եդրուրիա	7718	Պոթնիա	4531
Էրբիա	7391	Սամարիա	3574
Լուսանիա	7268	Մարաթոն	2409
Սամանիա	5587	Ակլաս	2393
Սկիթիանիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բայմիրա	2144
Ակէրբա	2449	Գրինիճաա	899
Գէնոա	1876	Մարգարէ	1855
Նեբրասկա	1614		

Շերբուրգ չոգենաւը, նաւապետ Ճօն Քինկ, ասա հասաւ։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ էսքնոպա
Thomas C. Joly
Ուլիքսիատիս խան. Թիւ 11
17 Գալաթիա

Լ'ԷՔՈՆՕՄԻ ԷՆԹԷՐՆԱՍԻՕՆԱԼ

L'ECONOMIE INTERNATIONALE

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ, ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ, ՀՈՒՐՍՈՒԹԻՒՆ

Ապահովագրական փոխադարձ ընկերութիւն վասն վերակազմութեան դրամագլխոյ

Հաստատեալ Գաղղիոյ Հանրապետութեան 1868 յունվար 22 հրամանագրոյն համեմատ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՂՂԻՈՅ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆ

Ամէն ոք գիտէ խնայողութեան կարեւորութիւնը, բայց շատ անգամ դաշնենալով մեր խնայած և աւելցուցած տակներն ընդունող յատուկ հաստատութիւններ կը կորսնցնենք դրամագլուխ մը կազմելու առիթն և հապար ու մէկ պատճառներ գտնելով՝ մեր խնայածատակերն յումպէտս կը վատնենք։

Փոքր գումարներով դրամագլուխ մը կազմելն ալ դժուարին և գրեթէ անկարելի է, եթէ այսպիսի ընկերութեան մը հետ մասնաւոր կապակցութիւն մի չունենանք։

Ահաւասիկ «Լ'էքոնօմի էնթէռնասիօնալ» ընկերութիւնն որուն փոքր գումարներ, այսինքն ամիսը հինգ, տասը ևն վճարելով, ապագային մեր ժեռքը կ'ունենանք հաւատ դրամագլուխ մը։

ԱՌԻԹԷՆ ՕԳՏՈՒԻՆԳ 265

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւն ուզող և բաժանորդագրուիլ փափաքողները կը հրաւիրուին դիմել ի Սիրքէճի, հանրային պարտուց պաշտօնական դիմացը, Կիւլպէնկեան խան, Թիւ 26-27. ընդհանուր տնօրէն Բ. ՇԷՀԻՐԼԵԱՆի կամ ընդհանուր քննիչ ԱՆԻՔՏՈՍ ԱՀԱՐՕՆԵԱՆի։

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՒ

Տօքթոր Ա.յէրի ջերմային հիւանդութեան, այդ գեղն որ անհաւան բարդութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է գտանուած և ապրուս կազդուրիչ ամէն տեսակ թիզիքական խանգարմանց, որ յաճախ կուգան ճաքճաքուտ վայրերու ջերմաս կլեմպից վատ ու տպականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ազաքինիչ ուժդ յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նոքա անհամար արդեանցը ուժդ գիտուելու՝ ամէն։ Այս թիզիքական խանգարումներն յաճախ կուգան օդին մէջ լղացող թունաւոր ան վնասարիչ նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յաճախ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և անդամ, և արեան թունաւորումն. որոց առնուելովքը արուած է ջերմն և տարուռ, թագուն ջերմ պարբերական ջերմն, ընդհանուր ջերմն մանգային անդամ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտն ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճաքճաքուտ գետերու՝ վայրերէ մահաբեր նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և ալանոներու ծակտիներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այդերի ջերմի ու տենդից գեղը կը ջնջէ այդ գունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և գուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որպ գործածութիւնն ստուգապէս անվտանգ և անվնաս է և օգուտն ստոյգ, միայն թէ արուած հրահանգին համեմատ գործածուի։ Կը ծախսի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Գալաթիա Ե. Պոլսոյ։ 29

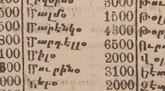

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒ

Տրէբ-էկ-Ամէլէյ, Ի. Գ-ուլ և Օսմանլի դիպ.

ԹՈՄԱՍՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԳԻՊԻՔԼԻ

Անուանք	Թանդ	Անուանք	Թանդ	Անուանք	Թանդ
Ալպանա	2000	Ֆլամինկո	1600	Բարերմա	3200
Անգէլը	3000	Կալիէնտ	5500	Բասնոէրը	1700
Աբօրյոս	5500	Սիդանա	2200	Բլաֆ'ս	1500
Արկա	2300	Կազա	1800	Բոլոյ	1000
Արիսոգզ	3000	Կրօնոս	2200	Քոնֆրդ	2800
Պասանս	3000	Հիրտ	2000	Բիարիթ	4400
Պրոսարիս	2200	Հիտալկ	3300	Բիարիզ	3200
Գրաֆ	2000	Հինաա	7000	Բոլոր	3000
Գրիֆիալը	8800	Համիզ	1200	Բոմնս	3500
Դելյրը	2600	Լյակ	5000	Բոզարիս	3500
Դալիբաս	2500	Լիանս	2300	Պալերմ	4000
Դամիս	2100	Գելյոս	2000	Ռանդիակ	8200
Դարգ	2000	Գոլբինս	4200	Սարդ	2000
Գոմս	2700	Գոմբ	2200	Սիլիս	2000
Զիբակ	5000	Լէս	2000	Սարնոս	4300
Գլիս	5000	Լէբանթ	4500	Թ. Ուրլար	3000
Գրօզբասս	3400	Լիվորնս	3000	Թուրս	1200
Տիդ	2500	Պալմ	1500	Թրիտս	2800
Տամիս	2500	Պարենկ	4300	Թրբրիտս	900
Տուրբ	4800	Պարդելլ	6500	Ուրբինս	5000
Տրայս	2100	Միլ	2000	Վլիթուրնս	5000
Լարմնան	2600	Պարիս	3100	Սեամ	3600
Լիսոբասս	3000	Գէրս	2000	Գէպամ	1000
Լէբերթը	3200	Օրլանս	3000	Տիֆնարբ	200
Տրանթ	2600	Ոմեգլը	5000	Գրմոս	200
Նալբօն	800	Գրանս	4500	Գէրս	140
Նիսս	700	Գարդ	2000	Մոսքիթ	120
Լիմերրն Ֆոնարբ					8000
Բիրմիրն Մոնարբ					8000
Լբրէյրն Մոնարբ					8100

Թարգմ. շոգենաւը, նաւապետ Մաքրքմ, ընդհանուր վաճառքով Հրլէն մեկնած է ամսոյս 5ին և 20ին ասա կ'սպասուի։

Ուղեւորներուս համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻԹՕ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Մէյլէթ
40 խան, Գալաթիա

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ — ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ — ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԱՑ

ԳԻՆ Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱԴՐԻԱՆՈՊՈԼԻՍ—ՊԵԼԼՈՎԱ

Արեւ. Ճեպն. Թ. 2 Բէյ. Եր. Ա.	Կտ. Ճամբ. Թ. 4 Ա.Մ. օր Ա Բ Գ	Կտ. Խառն Թ. 62 Ա.Մ. օր Ա Բ Գ	Կտ. Խառն Թ. 62 Ա Բ Գ	Կտ. Խառն Թ. 132 բաց է միայն Ա Բ Գ	ԿԱՅԱՐԱՆՆԵՐ	Կտ. Խառն Թ. 123 բաց է միայն Ա Բ Գ	Կտ. Խառն Թ. 131 Ա Բ Գ	Կտ. Խառն Թ. 61 Ա Բ Գ	Կտ. Ճամբ. Թ. 7 Ա Բ Գ	Արեւ. Ճեպն. Թ. 5 Բ Գ Ա.
ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.		ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.	ժ. Վ.
7 20	8 18	6 30			Մէկ. Պոլիս ..... ժմ.					
		6 41			Գալաթա—գաբու		8 32		8 22	4 00
		6 58			Եէսի—գուլէ		8 23			
		7 12			Մարդիգիւղ		8 07			
		7 26			Այրիճիանոս		7 44			
		7 45			Քիւչիւք—Չէքմէճէ...		7 22			
		8 29			Կարիա—գուլէ		7 07			
	9 33	9 05			Հարբիէյ		6 22			
		9 43			Զաթիարա		5 56		6 58	
9 32	10 31	10 25			Գասպասէճ		4 53		6 17	1 50
		11 27			Սէնէքլի		4 0			
	12 12	12 09			ժմ. Զէյթէնբուրնու ժմ.		3 29			
	12 14	12 40			մկ. Զէյթէնբուրնու մկ.		2 37		4 32	12 09
12 04	12 46	1 41			Զորլու		2 12		4 23	12 04
		2 33			Մուրատլը—Քեօրէյլի		1 26		3 36	
		3 05			Սէրիսլը—Զէյթիլիք ...		12 26			
	2 28	3 44			Լիւլէ—Պուրկազ		11 53			
2 08	2 58	4 30			Պասա—Իւրլի		11 16		2 26	
		5 13			Բայլը—Հէյ		10 39		2 00	9 33
	3 52	6 08			Ուզուն—Քեօփրիւ		9 40			
	4 16	6 27			Դուլէյի—Պուրկազ		8 56		12 30	
		6 42			Ուրլի		7 45		12 24	8 09
		7 12			ժմ. Ադր. Պոլիս ..... մկ.		7 14			
4 21	5 09	7 59	3 15		մկ. Գասրքէյ ..... ժմ.		6 25		11 37	7 14
4 29	5 19		4 07			1 25			11 22	7 09
			4 57		ժմ. Մուսթաֆա բաշա մկ.	12 32				
5 25	6 12		5 17		մկ. Մարմարա ժմ.	11 39			10 27	6 12
5 51	6 32		6 38		ժմ. Հարմանլը մկ.	11 19			10 02	6 07
6 14	7 13		6 55		մկ. Հարմանլը ժմ.	9 54			9 19	5 23
6 20	7 38		7 58		ժմ. Թրբովա-Սեմէնլի մկ.	8 48			8 59	5 18
	8 01				մկ. Գոյաճէզ—Հարպէրէյ ...	8 01			8 56	4 53
	8 11			10 10	Գոյաճէզ—Հարպէրէյ ...		12 10		8 23	4 48
	8 47			11 50	Եէնի—Պահչէլիէ		12 06		7 52	
	9 34			1 07	Բաքալար		10 50		7 03	
8 38	9 59			1 49	Գոթիսիդ—Սիթիսիրգը		9 58		6 30	3 06
	10 25			2 04	ժմ. Փիլիպէ մկ		9 04		6 14	
9 23	0 41			2 49	մկ. Փիլիպէ ժմ.		8 25		5 54	2 17
9 33	11 04			3 20	Թաթարբաշրգը մկ.		7 51		5 34	2 12
	11 58			4 41	ժմ. Սարանգէյ մկ.		6 45		4 43	
	12 23			5 12	մկ. Պէյօղլա ժմ.		6 00		4 17	
	12 23				ժմ. Պէյօղլա մկ				4 16	
11 10	12 44				Ֆոֆիա				4 01	12 44
3 20	4 29				Նէնի				12 34	15
8 10	9 30				Պէյկրաա				5 51	920
2 48	4 48				Պուտուբէյի				10 58	50
9 40	1 20				Վիէննա մկ				2 40	2 37
3 16	7 20								8 30	8 30

ԳԻՆ ՍԷԼԱՆԻԿ—ԻՍԹԱՓԻԱ—ՍՊԼԻՏՃԷ

Կտ. Ճամբ. Թ. 512 ամենայն օր ամէն օր Ժ. Վ.	Կտ. Խառն Թ. 522 ամենայն օր ամէն օր Ժ. Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆՆԵՐ	Կտ. Խառն Թ. 523 ամենայն օր ամէն օր Ժ. Վ.	Կտ. Խառն Թ. Ժ. Վ.
5 10				
5 44		Սէլանիկ (Պիւֆէ) ... ժմ.		10 18
6 21		Թեսալոնիկ ..... մկ		9 41
6 43		Անամանա		9 04
6 53		Քասասուլար		8 44
7 31		Կիւմիւշէ		8 31
8 05		Դեօրթեկիլ		7 39
8 15		Մոռասլուք		7 18
8 47		Պիթրուսիրցա		7 06
8 57		Տեմիրգաբու (Պիւֆէ) ժմ.		6 32
9 42			մկ.	6 17
10 21		Քրիսլոյպ		5 43
11 08		Վէնիգ—կասպէ		5 00
11 18			ժմ.	4 10
12 00		Քեօրբուլիւ	մկ.	4 00
12 42		Զէյթինքաա		3 17
1 06			ժմ.	2 41
1 47		ԻՒՍԹԻԼ (Պիւֆէ) մկ.		
2 42		Ամասիա		2 20
3 15		Գուլամանօվա		1 44
3 43		Թոսասանիէ		1 07
3 56		Բիշշով		12 29
4 21		Պուգասարիէ		12 04
4 34		Պուչիէնէիէ		11 46
		Զիրկէճիէ		11 16
				11 00
9 36		Նիշ		
4 48		Պէլգրատ		5 31
1 20		Պուտապէշթ		10 38
7 20		Վիէննա մկ.		2 40
				8 30

ԳԻՆ ԻՍԿԻՒԴԻ—ՄԻԹՐՕՎԻՑԱ

Կտ. Խառն Թ. 622 Բ.Ղ.Դ. ուր. Ժ. Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆՆԵՐ	Կտ. Խառն Թ. 621 Բ.Ղ.Դ. ուր. Ժ. Վ.
7 15	Իւպիւլ (Պիւֆէ) ժմ.	12 29
8 22	Էյէշան ..... մկ.	11 36
9 17	Քասարիք	10 59
10 27	Վէսիրգովիզ	10 12
11 20	Լիբրիան	9 11
12 12	Բրիշ Միթրով	8 16
12 58	Վուչիթրն	7 22
1 15	Միթրովիցա մկ.	7 00

ԹՐԻՆՕՎԱ—ՍԷՄԷՆԼԻ—ԵԱՄԳՕԼՈՒ

Կտ. Խառն Թ. 321 Բ.Ղ.Դ. Ա Բ Գ	Կտ. Խառն Թ. 323 Բ.Ղ.Դ. Ա Բ Գ	ԿԱՅԱՐԱՆՆԵՐ	Կտ. Խառն Թ. 322 Բ.Ղ.Դ. Ա Բ Գ	Կտ. Խառն Թ. 324 Բ.Ղ.Դ. Ա Բ Գ
9 13	1 40	մկ. Թրնով-Սէնէլի ժմ.	7 20	9 49
9 38	2 25	Գարասուլնար	6 46	9 15
11 03	3 32	Բանկ—Մէյրէօթ	5 48	8 14
12 43	4 43	Եէնի—Զագրա	4 32	7 09
1 11	5 41	Այրիկա—Գիրմանլը	3 41	6 13
2 00	6 30	Լամպօլու ժմ.	2 40	5 10
6 58		ժմ. Պուրկազ մկ.	9 40	

ԱԴՐԻԱՆՈՊՈԼԻՍ—ՏԷՏԷ ԱԳԱՃ

Կտ. Խառն Թ. 221 Բ.Ղ.Դ. և ուր. Ա Բ Գ	ԿԱՅԱՐԱՆՆԵՐ	Կտ. Խառն Թ. 222 Գ.Ղ.Դ. և ուր. Ա Բ Գ
7 51	մկ. Ա. Պոլիս ..... ժմ.	6 35
8 47	Ուրլի	5 58
9 34	Գուլէյի — Պուրկազ ...	5 30
10 10	Տիմէթգաա	4 38
11 22	Սուֆլի	3 31
12 20	Պիսիրլի	2 31
1 21	Ֆէրրէ	1 29
2 22	ժմ. Ֆէտե—Ագա մկ.	12 20

ԴԻՏԵՂՈՒԹԻՒՆ

1. Սորոգեալ վայրկեանները կը ցուցնեն իրիկուան ժամը 6ին և առաւուան ժամը 5.59ի միջև եղած գիշերուան ժամանակը։

2.—Կ. Պոլսոյ արբանեակաց ժամանակացոյցը մասնաւոր ցուցակ մն է եղած։

3.—Զանգակղզի սիւնակաց մէջ կատարմաց մեկնման ժամանակը պէտք է կարդալ վերէն ներքև, ամպոցի սիւնակաց մէջ վարէն վերև։

4.—Թիւ 321 ճեպնի կառախումբը ի Թրնովա—Սեմենլի կը հաղորդակցի 7 Թիւ. ապայմանագրական կառախումբին հետ։

5.—Թիւ 322 ճեպնի կառախումբը ի Թրնովա—Սեմենլի կը հաղորդակցի Թիւ 4 ապայմանագրական կառախումբին և Թիւ 131 ճեպնի կառախումբին հետ։

6.—Թիւ 621 խառն կառախումբը Սիվրլի մէջ կը հաղորդակցի՝ Զիրկիճէ գացող Թիւ 522 ի։ Սկլանիի գացող Թիւ 513 խառն կառախումբոց հետ։

7.—Պասֆարարի վասն մը ուշացած է Թիւ 7 և 4 պայմանագրական կառախումբոց, սրուելոյ։

Կ. Պոլսէն մեկնող Թիւ. 4 կառախումբին) կիրակի, երեքշաբթի, չորեքշաբթի ուրբաթ և շաբաթ
Պելովպէն մեկնող Թիւ. 7 կառախումբին) օրերը

Ուղեւորք կրնան զպնա ի կիր առնուլ յաւելեալ ծանուցման համար մէջ մը վճարելով։

Ա. կարգ Բ. կարգ
Ֆր. 10.— Ֆր. 7.— Կ. Պոլսէն Ադր. Պոլսոյ համար կամ փոխադարձաբար
,, 12.— ,, 9.— Կ. Պոլիս Փիլիպէ Պելովպէի համար կամ փոխադարձաբար

8.—Արեւելեան նեբոպոլի ժամանակը [Ա. Ե. Ժ.] 4 վայրկեան առաջ է Կ. Պոլսոյ տեղական ժամուն վրայ։

9.—Մէյլի նեբոպոլ ժամանակը [Մ. Ե. Ժ.] 32 վայրկեան ետք է Սկլանիկի ժամուն վրայ։

ՑՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ